

Oponentní posudek diplomové práce „Univerzitní knihovna v Olomouci“

Diplomant: Antonín Pokorný
Vedoucí diplomové práce: Prof. Ing. Mgr. akad. arch. Petr Hájek
Akademický rok/semestr: 2017-2018 / letní semestr
Oponent: Ing. arch. Petr Lešek
Datum: 10.6.2018

Zadání

Zadání považuji za velmi soudobé, aktuální a smysluplné. Knihovny jsou dle mého názoru těmi nejvýznamnějšími veřejnými stavbami, které plní řadu společenských funkcí. Přesto se jim v ČR nevěnuje náležitý zájem. Tristní situace panuje i u univerzitních knihoven, zatímco v Olomouci alespoň univerzitní knihovna je, byť zdaleka ne optimální, tak jiné univerzity (zejména Karlova v Praze) knihovnu nemají.

Mimo samotného tématu knihovny se mi jeví výborný i návrh jejího umístění. Olomoucká „Ringstrasse“ bohužel zdaleka nevyužila a nevyužívá své možnosti reprezentativní městské třídy a jeví se značně rozpačitě. Umístit tak významnou veřejnou stavbu na ní je klíčové pro knihovnu i samotnou třídu.

Koncept

Budova knihovny jako soustředěná kolem vnitřního dvora je nepochybně prověřené tradiční řešení, které přináší příjemnou „studijní“ introvertní atmosféru. Rozhodnutí inkorporovat současnou „osiřelou“ pevnostní bránu do budovy je vhodné. Pevnostní brána sama byla umístěna svévolně dle přísného schématu opevnění a bez vazby na historickou uliční síť. O to nesmyslněji ve své osamocení jako „doklad historie“ působí.

Deklarovaná poetická představa s řadami knih prezentovanými směrem ven je častá úvaha v návrzích knihoven. Určitě si stále zachovává svoji přímočarost, srozumitelnost a poetičnost. Způsobuje ale problémy při péči o knihy i vnitřní prostředí a je také diskutabilní při současném posunu knihoven k více funkcím od původní schránky knih ke studiu. V kontextu místa je srozumitelná snaha výrazně se fasádou vymezit vůči okolním činžovním domům a získat větší měřítko při zachování výškové regulace.

Návrh

Ve vlastním návrhu je patrné jak jednoduchý obecný koncept naráží na problémy při umístění do reálného prostředí, které má svá časem získaná „vyšinutí“.

Samotná brána stojí v současnosti na hraně vozovky a podélný průchod skrz její těleso slouží dnes jako pěší chodník. Posunutím objektu až na přední hranu brány se tak šíře městské třídy výrazně redukuje. Proti sobě tak stojí snaha dát městské třídě smysl a život a zároveň ji zúžit na úroveň ulice. Čekal bych, že součástí řešení bude i názor právě na výsledný charakter městské třídy v okolí nové budovy knihovny. Vnitřní dvůr o rozměrech cca 40x60m zápasí v návrhu s tím, zda být spíše introvertním nebo naopak živým prostorem. Vstupy do dvora, kromě nejvýraznějšího skrz bránu, jsou nepřehledné. Mají být záměrným filtrem pro znalce? Samotný dvůr je v povrchích příjemný a podporující živost užívání.

Specifickým tématem je vhodnost pouze jednoho vstupu při dvorní dispozici knihovny. Velmi by záleželo na její vnitřní organizaci dle oddělení a nabízené prostředí pro studium. Problematický se mi jeví stísněný utilitární služební vstup, který ani nedává možnost variability do budoucna. Schematické je podle mne řešení suterénu. Je opravdu nutné jít se dvěma podzemními podlažími až k tělesu historické brány, která stejně suterén rozděluje? A stejně tak stavební řešení. Uvítal bych například řez fasádou, aby byla v detailu zřejmá navržená lehká fasáda.

Grafické pojednání

Kultivované, jednoduché, ale někdy na úkor srozumitelnosti (rozměry, výšky, vstupy, parter okolo budovy).

Návrh hodnocení

Přes výhrady hodnotím projekt kladně zejména díky silnému zadání. Doporučuji autora k obhajobě a navrhuji hodnocení B.

